

KONSTITUERANDE MÖTE FÖR ARBETSLIVSKLUSTER I ÅBOLAND

Måndagen den 7 mars 2011 kl. 9.30-11.30 på Axxell Utbildning Ab, Pjukala

Närvarande:

Tomas Eklund, näringsombudsman, Väståbolands stad
John Forsman, arbetskraftsrådgivare, Åbolands arbets- och näringsbyrå, Pargas
Susanne Karlsson, platschef, Axxell, Pargas
Gerd Kummel-Kunnas, fortbildningsplanerare, CLL/Novia (ordf.)
Kim Lindstedt, ordförande, Väståbolands företagare r.f.
Mona Riska, projektchef, CLL/ÅA (sekr.)
Anita Sjöholm, regiondirektör, Axxell
Dinah Sorsa, rektor, Kimitoöns vuxeninstitut

Bakgrund

Arbets- och näringsministeriet och Undervisnings- och kulturministeriet arrangerade gemensamma rådplägningsdagar för sin svenska personal i Ekenäs 2-3.12.2010. Under de regionala mötesdiskussionerna framkom det ett tydligt behov av att effektivisera samarbetet i Åboland kring frågor som berör arbets- och näringslivet och dess behov av kompetensutveckling. Kunnig arbetskraft ska vara motorn för hela regionens utveckling och välfärd.

Ett arbetslivskluster med representation från arbets- och näringsmyndigheter, utbildningsorganisationer, arbetsgivare och företag skulle därför behövas. Syftet är att utreda hur man i regionen bättre kunde koordinera sakkunskap och insatser för att på ett träffsäkert sätt tillgodose de kompetensbehov som finns i Åboland.

Utbildning för vuxna i arbetslivet och för dem som befinner sig i ett övergångsskede ges hög prioritet av ministerierna. På nationell nivå finns det långtgående planer på hur informations-, rådgivnings- och handledningstjänster för vuxenstuderande och företag/företagare skall förstärkas. Dessa planer berör också det svenska Åboland. Men när det gäller tjänsternas organisering i Åboland finns det utrymme för en stor regional självbestämmanderätt. Edu-vuxen Åboland är ett samarbetsprojekt vars uppgift är att utveckla och koordinera den här processen.

Ärenden som arbetsgruppen skulle behandla är bl.a.

- regionens behov av kompetent arbetskraft/ utbildad personal
- prognostisering, resultat från Yritys-Harava och andra undersökningar
- företagens kännedom om vuxenutbildningsmöjligheter
- finansieringsmöjligheter för vuxenstudier
- utbildningsutbudet i regionen

- utökat samarbete mellan myndigheter, utbildningsorganisationer och arbets- och näringsliv
- information om och koordination av informations-, rådgivnings- och handledningstjänster för vuxna

Diskussionssammandrag

Välkomstord av ordförande Gerd Kummel-Kunnas. Målsättningen med Arbetslivsklustret är att kalla samman de aktörer som kan påverka utbudet av utbildning, kompetensutveckling och tjänster kring IRV (information, rådgivning och vägledning) för vuxenstuderande och företag/företagare i Åboland.

Splittrad service idag

Vi har i Finland ett tudelat system för IRV-service:

- 1) vuxna ges handledning av utbildningsorganisationer inom ramen för studier, omfattar främst studievägledning
- 2) vuxna ges handledning vid arbets- och näringsbyrå, gäller i första hand de personer som fallit ut från arbetsmarknaden

Det finns en stor målgrupp som faller utanför ramen för dessa etablerade IRV-tjänster. Ingen har ansvar för att erbjuda handledning åt "mannen på gatan". Det finns också andra aktörer i samhället som erbjuder IRV-service: lokala företagarföreningar, kommunernas företagsrådgivning, sociala sektorn, projektverksamhet. Problemet ur kundperspektiv är att den IRV-service som existerar idag, inte är heltäckande och framförallt är tjänsterna inte koordinerade. En viktig målgrupp som faller utanför existerande serviceutbud är vuxna på arbetsmarknaden i behov av karriärvägledning, kompetensutveckling p g a permitteringsvarsel, ändrade arbetsuppgifter, branschbyte med flera orsaker.

Nationellt erbjuds företagen/företagarna rätt rikligt med IRV-service och handledning via nätet och vuxenstuderande kommer att erbjudas nätbaserad IRV-service av Nuove-portalen. Men regionerna har ett ansvar för att utforma IRV-nätverk, som ska serva regionens vuxenstuderande och företag/företagare. Det finns ett stort behov att koordinera och komplettera existerande serviceutbud. Dialogen mellan arbetsliv och utbildare borde utökas och förbättras, likaså parternas kunskap om behoven av och kännedomen om utbildningsutbud och IRV-tjänster.

Vuxenutbildningsfältet idag är mycket brokigt och omfattar allt från läroavtalsutbildning, personlig tillämpning (AHOT), validering av tidigare inhämtad kunskap och inläring i arbetet till flexibla studieformer, nätstudier och flerformsstudier.

EDU-vuxen Åboland - koordineringsprojekt

Mona Riska, projektchef för Edu-Vuxen Åboland, presenterade i korthet projektet:

- ESF-finansierat projekt, målsättning att utveckla IRV-servicen för vuxna i Åboland
- Nätverksprojekt för vuxenutbildningsorganisationer, öka samarbetat med övriga myndigheter kring IRV tjänster för vuxenstuderande och företag/företagare
- Projektet pågår fram till augusti 2012
- Personalstyrka: Gerd Kummel-Kunna anställd 25% under år 2011, Janina Dahla inleder 1.4.2011 som ny läroavtalsinspektör vid Axxell, jobbar 20% för Edu-Vuxen Åboland och 20% för Varsinais-Suomen OpinOvi, Mona Riska: projektchef, anställd 50%

- Vi är få aktörer inom vuxenutbildningen i Åboland: alla utbildningsstadier och -former är med i nätverket, Axxell Utbildning Ab, YH Novia, fria bildningen, Åbo Akademi
- Samarbetsparter: Regionförvaltningsverket, svenska enheten, Åbolands arbets- och näringsbyrå, kommunernas utvecklingsavdelning och företagsrådgivning

Andra nationella och regionala koordineringsinsatser

Vid ELY-centralen i Egentliga Finland har ESF-projektet *Koulutusta ja yhteistyötä Varsinais-Suomeen* initierat branschvisa kluster för varvsindustrin, läkemedelsindustrin, social- och hälsovården och livsmedelsindustrin. På svenska i Åboland är vi så få aktörer att resurserna för branschvisa kluster inte räcker till. Vi har valt att sammankalla ett gemensamt arbetslivsforum med representanter för företag oberoende av branschtillhörighet, kommuner, utbildare och arbets- och näringsbyrå.

Nationellt pågår det piloteringar av IRV-service för vuxna, enligt olika samarbetskoncept. I Åboland har vi inte inom Edu-Vuxen Åboland projektet resurser att pilotera nya former av IRV-tjänster, men målet är att utvärdera existerande utbud och komma med förslag till hur IRV-service kunde utvecklas, koordineras och organiseras bättre i Åboland.

Hittills har arbetet på fältet och inom nätverken bromsats av att ANM och UKM inte haft en klar uppfattning om arbetsfördelningen och resursfördelningen för IRV-tjänster. En nationell samarbetsgrupp har utarbetat en nationell strategi för livslång handledning där man också tar upp finansieringsfrågan. Regionförvaltningsverket kommer att ha en koordinerande roll/ansvar på svenskt håll kring IRV-service.

Anita Sjöholm berättade att fria bildningen i Sverige har grundat Lärocenter, som har en koordinerande roll inom vuxenutbildningstjänster.

Åboländska behov och utmaningar

John Forsman betonade att det är viktigt för arbets- och näringsbyrå att samarbeta med andra aktörer. Arbetskraftsförvaltningen erbjuder egna utbildningar för arbetslösa. Åbolands utmaning är skärgårdsförhållanden och tvåspråkighet. Det är inte alla gånger lätt att hitta rätt utbildning för rätt person. Man har inom arbetskraftsförvaltningen överlag dålig erfarenhet av tvåspråkiga utbildningar. I praktiken fungerar tvåspråkigheten inte p g a att terminologi och fackspråk är språkbundet.

Susanne Karlsson berättade att Axxell har svårt att få ihop tillräckligt stora grupper av studerande för svenskspråkiga utbildningar i Åboland. När man ordnar tvåspråkiga utbildningar blir det lätt finskspråkig dominans.

En central fråga som diskuterades är vilka utbildningsbehov arbetsgivarna i Åboland har? Kim Lindstedts krassa uppfattning är att de flesta företag i Åboland är mikroföretag, som har små resurser och deltar därför endast i lagstadgade utbildningar. V-S Yrittäjät har ett samarbetsavtal med Tuamk som erbjuder företagarna förmånliga kurser. Det verkar som om företagarna själva har reda på utbud av utbildningar och kurser. En viktig informationskanal utgör branschorganisationer. 5-10 personers företag har redan större behov av personalutbildning. De flesta företag i Åboland deltar i utbildningar på finska, uppskattningsvis 80%. Det är främst ledningen som behöver kompetensutveckling och vidare utbildning.

Det råder brist på kompetent och kunnig arbetskraft i Åboland inom vissa branscher, t ex maskinmontörer ombord på fartyg, säsongarbetskraft inom turism och restaurangbranschen. Det kom fram att de utbildningar som traditionellt erbjuds åt företagen är "starta eget"- och "generationsskiftes"-utbildningar.

Tomas Eklund redogjorde för Väståbolands stads service åt företag. Staden har en energirådgivare, en företagsrådgivare (KH Stuns) och en näringsombudsman (Tomas Eklund). Tomas ansåg nog att företagen skulle ha behov av utbildning och hjälp med att utveckla verksamheten, för att komma ett steg längre i företagets utvecklingsprocess, utvidga verksamheten och anställa mer personal. De flesta företag i Åboland är småföretag, som kan delta max ½ dag per gång i utbildning.

Från ord till handling

Dagens utmaning är att få kompetent personal anställd i skärgården. Både växthusnäringen, restaurang- och turismföretagen har behov av säsongbetonad personal. I Korpo har man prövat på att koordinera anställningarna, med viss framgång. Det finns behov av koordinering av säsongarbetskraft och marknadsföring, rekrytering, inkvartering, transport, delad anställning m.m. Kim Lindstedt kunde berätta att man i Borgå har byggt upp ett fungerande system för ändamålet. Gerd berättade att man inom social- och hälsovårdsbranschen har byggt upp en nationell rekryteringstjänst. Dinah Sorsa påpekade att Kimitoön säkert har samma behov av koordinering av säsongarbetskraft som Väståboland.

Mötesdiskussionen utmynnade i en handlingsplan för utvecklande av koordineringstjänst kring säsongarbetskraft i Åboland:

- Tomas Eklund lovade kontakta Sven Ivars, höra sig för om man inom KOKO-projektet kunde gå vidare med att utreda behovet av en koordineringstjänst för säsongarbetskraft, med sikte på sommaren 2012
- Gerd Kummel-Kunnas lovade sondera inom YH Novia, ifall det finns lämpliga studerande med projekt, som kunde ta sig an en kartläggning av koordineringsbehovet under sommaren 2011
- Tomas planerar att sända ut en enkät till företagen i VÅ ännu våren 2011, en fråga kring tillgången till kompetent säsongarbetskraft kunde inkluderas i enkäten
- Tomas är sammankallare för Åbolands företagsserviceteam (medlemmar från Åbo, VÅ, KÖ företagsrådgivning, Siv Österås/Arbets- och näringsbyrå, projektchefen för *I samma båt*, Potkuri). Projektidén förs till företagsserviceteamet för fortsatt diskussion.
- Målsättningen är att under våren 2011 utreda möjligheterna att starta ett projekt kring koordineringstjänst för säsongarbetskraft i skärgården och utveckla marknadsföringen av skärgården som arbetsplats.
- Mötet tyckte det överlag vore ändamålsenligt med samarbete mellan Företagsserviceteamet och Arbetslivsklustret i fortsättningen.
- Följande Arbetslivsklustermöte hålls 24.5 kl. 9.30 på CLL/ÅA, Fabriksgatan 2, Åbo.